

Miljøstyrelsen
Landskab og Skov

Vallensbæk/Ishøj, den 3. maj 2022

J.nr. 2021-27667
Lokalplanforslag 1.96 Ishøj Kommune

Miljøstyrelsen har i skrivelse af 16. februar 2022 i sindetskrivelse til Ishøj Kommune meddelt, at man er indstillet på at reducere skovbyggelinjen for så vidt angår lokalplanens delområde A til 25 meter mod vest og syd og 15 meter mod øst samt for delområde B til 15 meter mod vest og syd og til ca. 11-12 meter fra skoven mod øst.

Danmarks Naturfredningsforening Vallensbæk-Ishøj (herefter DN) undrer sig over Miljøstyrelsens indstilling. Vi antager, at Miljøstyrelsens beslutning beror på mangelfuld eller direkte fejlagtig information i det konkrete tilfælde.

Af sindetskrivelsen fremgår, at Ishøj Kommune i sin henvendelse til Miljøstyrelsen har oplyst, at skoven, der afkaster skovbyggelinje, er Landsbyskoven, og at den del, der afkaster skovbyggelinje ind på lokalplanområdet er plantet i 2017. Tættest på lokalplanområdet er der et overdrevslandskab, fremgår det.

Videre fremgår det, at overdrevslandskabet består af buske og mindre træer som kvalkved, hassel og røn. Den forventede højde af buske og mindre træer er 5-15 meter. Ved 1. udtynding bliver der åbnet op og tyndet kraftigt, hvorved at zonen vil fremtræde med solitær beplantning samt beplantning i mindre grupper. Kommunen har samtidig til Miljøstyrelsen oplyst, at overdrevslandskabet ikke er skov efter naturbeskyttelsesloven og dermed ikke afkaster en skovbyggelinje. Desuden har kommunen oplyst, at skoven, der afkaster skovbyggelinje på nuværende tidspunkt, består af bøgetræer, lærk, poppel, birk, kirsebær og fuglekirsebær.

Som dokumentation har kommunen i sin henvendelse til Miljøstyrelsen vedhæftet et kortbilag dateret 5. december 2021 om ”Skovrejsning ved Ishøj Landsby – bøgesøjlehallen”. Heraf fremgår, at der er overdrevslandskab i en afstand på 10-25 meter til lokalplanområderne. Dette kortbilag er DN bekendt ikke anvendt tidligere og var heller ikke en del af materialet i forbindelse med lokalplanforslaget.

Skovbryn – ikke overdrev

Det er for DN stærkt overraskende nyt, at der ind mod Ishøj Landsby skulle være tale om et overdrev. Området er i planlægningen og i den plan, som ligger til grund for beslutningen om at plante skov, omtalt som skovbryn. Ishøj Kommune fik i forbindelse med planlægningen af skoven udarbejdet en illustreret oversigt over landsbyskovens indretning, udformning og valg af træarter. Dokumentet på 8 sider kaldes ”Skovlandskabet – udformning, arter, stisystem mm” (bilag 1). Det blev benyttet i forbindelse med den politiske vedtagelse af skoven og er således anvendt i forbindelse med beslutningerne i Klima- og Miljøudvalget 17. december 2014 og igen i Teknik- og Bygningsudvalget 16. september 2015 og anvendt i forbindelse med borgerinddragelsen fra oktober/november 2015. Landsbyskoven er inddelt i forskellige afsnit, og det afsnit, som det handler om i forbindelse med lokalplanforslaget, er den såkaldte Søjlehal. I ”Skovlandskabet – udformning, arter, stisystem mm.” hedder det om skovbrynet: ”Ind mod Ishøj Landsby er skovbrynet et mosaikbryn med en variation af arter. Ved 1. udtynding efter ca. 10 år åbnes brynet op, der tyndes kraftigt også inde i brynet, så der skabes en overgang mellem skoven og landsbyens huse, hvor stien slynger sig mellem grupper af buske og mindre træer som kvalkved, hassel og røn. I skovbrynene mod syd og øst indgår også roser og frugttræer som kræge og skovæble”.

I sin beskrivelse af overgangen mellem landsby og skov nævner kommunen i sin plan for skoven således ”skovbryn” hele fem gange og er detaljeret med, hvilke grupper af buske og mindre træer, der skal stå tilbage efter første udtynding efter ca. 10 år. Man har i sin planlægning med andre ord været ganske omhyggelige og dygtige til at beskrive, hvorledes der skabes et attraktivt skovbryn. Beskrivelsen findes fortsat på Ishøj Kommunes hjemmeside med omtale af landsbyskoven.

Ved den endelige vedtagelse af ”Rekreativ skov ved Ishøj Landsby” i byrådet 1. november 2016 er der i tilknytning til dagsordenspunktet forskellige bilag. Blandt andet fremgår det af et kortbilag (bilag 2), at området i Søjlehallen tæt på landsbyen kaldes et ”mosaikbryn”. Det er for DN en understregning af, at det i hele planlægningsprocessen og også ved den endelige vedtagelse i byrådet i november 2016, forud for det praktiske arbejde blev påbegyndt i foråret 2017, har været tale om et skovbryn.

DN finder ingen saglig begrundelse for, at det, som så åbenlyst er et skovbryn, pludselig betegnes som et overdrevslandskab.

Hvad er et overdrev?

Ifølge Naturstyrelsens definition af et overdrev, så er ”overdrev i de fleste tilfælde menneskeskabte og opstået ved rydning og græsning af tidligere skovklædte arealer. Før landboreformerne omkring 1800 var store dele af Danmark dækket af overdrev, der blev brugt til landsbyernes uopdyrkede fælles græsningsarealer. Med deres beliggenhed og magre jord, har overdrevne traditionelt været svære eller umulige at opdyrke. I stedet udnyttede man dem til husdyrgræsning gennem mange årtier eller århundrede. Den vedvarende græsning og eventuelle høslæt, uden at man tilbageførte næringsstoffer ved gødskning, bevirkede den udpining af jordbunden, som er en forudsætning for overdrevenes særlige vegetation og dyreliv. Overdrev kan også være en oprindelig naturtype betinget af faktorer som lysåbent tørt mikroklima, urolig jordbund, kalkjord og græssende dyr. Den oprindelige overdrevsnatur findes mest i kuperet terræn på dalsider, randmoræner og nuværende og tidligere kystskrænter”.

Intet af ovenstående beskrivelse af et overdrev kan anvendes i forbindelse med området nær Ishøj Landsby. Det er ikke tidligere skov, det er ikke mager og udpint jord, og det er på ingen måde beliggende i kuperet terræn. Der er derimod tale om noget af Danmarks bedste landbrugsjord med høj bonitet, og det pågældende areal har været benyttet til intensivt landbrug helt frem til etablering af skoven. Det kan tidligere forpagter og naboer bekræfte.

DN kan desværre ikke finde andet argument for at omdøbe skovbrynet til overdrev end at Ishøj Kommune derved kan ”flytte” skoven og skovbyggelinjen. Kommunen noterer således i sin henvendelse, at man ”har vurderet, at overdrevslandskabet ikke er en skov efter naturbeskyttelsesloven og dermed ikke afkaster en skovbyggelinje”.

DN mener ikke, at det tilkommer en kommune – uanset baggrund og eventuelle ønsker om lokalplanlægning for nye boliger – at vurdere, om en skov er at betragte som skov efter naturbeskyttelsesloven.

DN finder det i øvrigt påfaldende, at Landsbyskoven ikke er lagt på det digitale danmarkskort over landets skove. Landsbyskoven figurerer ikke i den digitale kortlægning af Danmarks skove uanset hvilket system, der søges i. Det er immervæk mere end fem år siden, det fysiske arbejde med at plante skov påbegyndtes.

Intet taler for at fravige praksis

Miljøstyrelsen har i sin sindetskrivelse oplyst, at det er styrelsens praksis, at skovbyggelinjen som hovedregel ikke reduceres til en afstand af mindre end 30 meter fra skovbrynet og nævner, at denne praksis har til formål at sikre skovens værdi som landskabselement samt at varetage hensynet til skovbrynet som levested for skovens dyre- og planteliv. Styrelsen nævner, at praksis efter konkret vurdering kan fraviges og finder i den konkrete sag, at der er grundlag for yderligere reduktion af skovbyggelinjen. Styrelsen har lagt

vægt på, at der er tale om nyplantet bynær skov og at der allerede er bebyggelse i området.

DN mener ikke, at det kan være et argument for at reducere skovbyggelinjen helt ned til 11-12 meter, at der er tale om nyplantet skov. DN vil desuden anføre, at det, at der delvis er bebyggelse i området heller ikke kan begrunde en undtagelse fra styrelsens normale praksis. Det er ikke DN bekendt, at den eksisterende bebyggelse ligger så tæt på skovbyggelinjen, som styrelsen nu vil tillade i forbindelse med nybyggeri efter lokalplanen.

Der er intet i den konkrete sag, der taler for, at Miljøstyrelsen skal fravige normal praksis – en praksis, der som nævnt har til formål at sikre skovens værdi og varetage hensyn til skovbrynet som levested for dyr og planter. DN vælger at tro, at indstillingen om at fravige normal praksis om ikke at reducere til en mindre afstand end 30 meter fra skovbrynet, beror på den fejlagtige opfattelse, at der ikke er tale om et skovbryn.

Retningslinjer for reduktion af skovbyggelinjen

Ifølge Miljøstyrelsens retningslinjer for reduktion af skovbyggelinjen hedder det, at ”Miljøstyrelsen kan træffe afgørelse om reduktion af skovbyggelinjen efter ansøgning fra en kommune. En reduktion vil gælde for et nærmere bestemt område og kan i øvrigt kun ske, hvis reduktionen ikke vil være i strid med enten de landskabelige interesser eller andre naturbeskyttelsesinteresser, som skovbyggelinjen har til formål at beskytte”. Det er DN’s påstand, at reduktionen netop er i strid med ”andre naturbeskyttelsesinteresser” – fordi man vil fjerne skovbrynet og de levesteder, som skovbrynet netop tilgodeser.

Fortsat ifølge Miljøstyrelsens retningslinjer, er det ”et hovedprincip, at bygge- og beskyttelseslinjer kun kan reduceres, hvis der vil være tale om en administrativ lettelse, dvs. hvor en række afgørelser om dispensation erstattes af en afgørelse om reduktion af beskyttelseslinjen. Det er en forudsætning, at kommunen via planlægning (normalt ved lokalplan) tilvejebringer en samlet regulering af arealanvendelsen og bebyggelsesforholdene, der kan erstatte et antal konkrete afgørelser om dispensation og dermed medføre en administrativ lettelse for kommunen. Dette betyder, at en reduktion for eksempel kan komme på tale for områder, hvor der over en længere periode skal ske byudvikling (typisk boligområde eller erhvervsområde). Derimod vil opførelse af et mindre antal bygninger eller opførelse af enkeltbebyggelse (dagligvarebutik, tankstation, fritidscenter og lign.) som hovedregel ikke kunne danne grundlag for reduktion af skovbyggelinjen.”

DN mener ikke, at dette såkaldte hovedprincip er gældende i den konkrete sag. Der er ganske vist tale om, at Ishøj Kommune planlægger via lokalplan, men der er ikke tale om – som det noteres som eksempel – at der over en længere periode skal ske byudvikling. Et kig på kortet over lokalplanforslaget viser, at der ikke kan ske yderligere byudvikling. Med lokalplanforslaget er byudviklingen i det pågældende område i den sydlige del af Ishøj Landsby afsluttet. Der er derfor alene tale om de konkrete byggerier, og det er DN’s opfattelse, at kommunen derfor ikke kan påberåbe sig denne mulighed for administrativ lettelse og at Miljøstyrelsen derfor naturligvis heller ikke på det grundlag kan meddele reduktion af skovbyggelinjen.

Hørings svar til lokalplanforslaget

Til orientering har DN afgivet høringssvar i forbindelse med lokalplan 1.96 (bilag3). DN har forståelse for Ishøj Kommunes ønske om at udfylde hullerne i bebyggelsesrækken på Ishøj Søndergade (delområde A) og har forståelse for fortætningen i bebyggelsen langs Pilemøllevvej (delområde B). DN har derfor en pragmatisk holdning til overholdelse af skovbyggelinjen og har i høringssvaret alene advokeret for, at ”udbulingen” i forbindelse med delområde A ikke skal overflyttes til byzone og lokalplanområdet. Det vil skabe en naturlig grænse mellem landsby og skov og ikke mindst øge afstanden mellem bebyggelse og skov.

DN har derimod ingen forståelse for, at Ishøj Kommune på den ene side er stolt over sin nye skov og

anvender den til at pudse den grønne profil, når man på den anden side ikke finder det rimeligt at følge de regler og den lovgivning, som følger med den nye skov og i stedet ønsker at tilgodese en privat developers ønsker.

Konklusion:

DN mener, at Miljøstyrelsens indstilling i sindetskrivelsen af 16. februar 2022 er foretaget på fejlagtigt grundlag og bør omgøres i forbindelse med beslutning om reduktion af skovbyggelinjen.

DN mener, at Landsbyskoven har et skovbryn, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven og dermed omfattet af skovbyggelinjen. DN mener, at begrebet ”overdrevslandskab” er opfundet til lejligheden for at reducere skovbyggelinjen.

DN mener, at det er stærkt problematisk, hvis en kommune i sine bestræbelser for at få flere indbyggere og nye boligområder selv kan afgøre, hvor meget af en skov der er skov og hvor meget der ikke er og dermed ikke omfattet af Naturbeskyttelsesloven.

DN mener, at selv om det er en konkret lokal sag om en begrænset lokalplan og et forholdsvis beskedent byggeri, at sagen er principiel. Det vil være en glidebane, hvis den enkelte kommune med sådanne greb vil være i stand til at reducere en ideel skovbyggelinje på 300 meter til blot nogle få meter. DN frygter for præcedens.

DN er oplyst om, at Miljøstyrelsen i denne slags sager normalt træffer afgørelse på baggrund af skriftligt materiale fra den enkelte kommune men opfordrer til – hvis nærværende henvendelse ikke er tilstrækkelig – at beslutning ikke træffes før Miljøstyrelsen har besigtiget området.

DN opfordrer derfor afslutningsvis til, at Miljøstyrelsen afviser Ishøj Kommunes anmodning om reduktion af skovbyggelinjen i det ønskede omfang.

BILAG

Bilag 1:

[https://ishoj.dk/api/sbsys/attachment/?id=3b6a169d-5a51-4464-a660-a008b0090438&name=Bilag%20Landskabsplan%20Skovlandskabet%20\(2\)](https://ishoj.dk/api/sbsys/attachment/?id=3b6a169d-5a51-4464-a660-a008b0090438&name=Bilag%20Landskabsplan%20Skovlandskabet%20(2))

Bilag 2:

<https://ishoj.dk/api/sbsys/attachment/?id=254ecffc-14b6-49ef-b4fc-3108e59a04a1&name=Bilag%202%20Ish%C3%B8j%20skov%201-2500%20A1%20210216>

Bilag 2:

Vort hørings svar

Med venlig hilsen

Danmarks Naturfredningsforening- Vallensbæk-Ishøj

Torben Kragh

Formand